

B l e k i n g e.

Medelstads hd.

Listerby sn.

Kuggeboda.

Blekinge
Medelstads hd.
Listerby sn.
Kuggeboda

Andreas Pettersson, Galta, Kuggeboda, f. 1853, meddelar. Meddelare.

13 vrakbåtar funnos här i trakten i gamla dagar. Båtar.

Galten vid Galta

Stenbocken }
Geta } " Stenaby

Skräcken " Lunnästrand (spritseglare)

Tuppen " Kuggeboda

Gäddan " "

Slaggan " "

Höken " "

Hönan " "

Jöan " "

Tjuren " "Sörestranna"

Koan " "

Tärnan " "

Styen --- "Stödsorkar"

4å 5 man seglade i varje båt.

100 - 115 garn i var båt. De voro 19 å 20 famnar på flån- Sillgarn.
teln, 9 alnar djupa högst. 30 band pr aln var bäst, ty sillen
var stor. Det fanns t. o. m. 28 band. "Föga mindre maskor".

Stintorna voro 6 kvarter och litet längre. I Kuggeboda an-
vändes stintor av tagel, men man stack sig i händerna av dem.

Aldrig annat än bomullsgarn - - kanske någon "ynka" hade
hörngarn. "Binda fick vi göra själva eller leja (25 öre famn)".
"Bingmära" var en vanlig tjyva - - annars också rulle.

Sillgarn med fasta stenar fanns även i P:s ungdom.

Hela gisthagen kallas "garnhänge". Med "stö"- och "telna- Gisthagen.
stänge".

Här vrakades hela året, när det var renvatten. Man förde Fiskets art.
t. o. m. ut ekorna på isen, om man fick lång vinter. Detta är
den äldsta vrakstrand på hela denna kust.

Laxalinor brukades (dock ej av A. P:n) men ej laxagarn.

Förr hade bönderna not lika väl som fiskarna. En och annan

har ännu gråfisknot.

De drogo också isnot uppe på Torrefjärden. 30 famnar på var arm och 5 tjog "sia" (djupa) vid "kalven".

Torskkrokar brukades varje höst. Krokar köptes sålunda, att "ett krokahundra" var lika med 6 tjog krokar. Det kunde även vara mindre.

Läderkläder. Man köpte hudar och lät göra kläderna i Ronne- Kläder. by. Läderbyxor (långa) och lärtröjor ned till knät.

Exp. inköpte till Nord. Mus. (Inv. Nr. 190636) ett par läderbyxor, som tillhört A. Pettersson, vilken lätit göra dem omkr. 1875. Han köpte huden för 15 kr. och lät en skomakare i Yxnarum sy dem.

Tröjan var att knäppa fram. Och så hade man stövleträskor.

P:s farfar hade fårskinnsbyxor, som knäpptes vid knät. (P:s farfar blev 84 år gammal, hans far och farbror blevo båda 83 år).

En princip: "Mister en humöret, när en är på havet, då är "Principer". det bara att hoppa i sjön".

En annan princip: "Det kan vara bra att kunna hålla sig oppe (simma), men man kan få ligga och kämpa länge också. Det är mycket bättre att inte kunna simma".

Båtbyggare Samuel Truedsson i Kuggeboda ger följande beskriv- Meddelare. ning av råsegelsekan. (Se ritning).

Raka kölen - 9 alnar.

Råsegelsekan.

Stävens korda - 4 alnar.

Från överkant på kölen till relingen - högst 1.50 m.

Höjd på mitten - ca. 80 cm.

Ingen spinning i stävarna.

Borden infällda i spegeln.

De bredaste borden - ända till 16 tum.

Cirka 9 eller 10 bord.

Man räknade aldrig "så lång ska båten bli"- utan kölens längd.

Rodrets form som på småbåtarna.

Ett dussin köppar med hak i utgjorde båtbyggarens olika mått, varje gubbe hade sina. Hur långa de voro, visste de ^{isjälva} själva ej.

Vid vackert väder hade man rorkulten under armen, vid fullt väder bakom ryggen.

Stropparna, som tågnålen fästes i, kallades "boringar".

Spanten voro i regel i tre bitar, bottenstock och opplängor. En del blev sneda, så att båten tålte ett par rev mer på ena sidan än på den andra.

En del båtar var mycket brett utlagda, en del rätt raka - - veka, ranka båtar.

"Bordveden" var handsågad, tidigare kluven, ca. 1 tum tjock. Man brände ett bord i sänder och bordade upp genast.

Båtspikens skulle vara "femrappad", d. v. s. smidd med ett slag på var sida och ett mitt uppå.

Spanten fästes med ennaglar, som kretades om vinterkvällarna. De beräknades efter platsen, där de skulle sitta - sneda och lutande. En är segt och tål mycken röta.

Inholtet: lösa durkar över hela båten, 2 tofter, en fjöl i aktern.

Spegelns bredd - ca. 160 cm. eller mer.

Olof Svensson, Kuggeboda, ca. 65 år, lämnar följande upp- Meddelare.
gifter angående mastens resande i råsegelsekan.

När båten mastas, behövs 4 man. Manövern var följande: Mastningen.

- 1) Framtoften flyttas fram och lägges på relingarna mellan 2. och 3. spanten.
- 2) Aktersta man står i aktern och lyfter masten till axeln.
- 3) 2:e man ligger på knä på "bunken" och tar masten på axeln.
- 4) 3:e man ställer sig på framtoften.
- 5) 4:e man står i fören och gör klara stag och smita.
- 6) Aktersta man säger klart. Då hugger 3:e man i maständan. Aktersta man lyfter så högt, han orkar, och ger en knuff. 2:e man är jämviktspunkten och bär tyngden. 4:e man tar hem på staget och fäster det, så snart masten är i mastaskon.
- 7) 2:e och 3:e man hissa seglet och göra fast fallet, "draget", i lovarts tullar.
- 8) Därpå sätta de an sprättstaken (Härvid står alltid 3:e man på bunken, 2:e man i östen). 3:e man håller, och 2:e man mättar.

Manövern vid vändning med råsegelsekan är följande: Vändning.

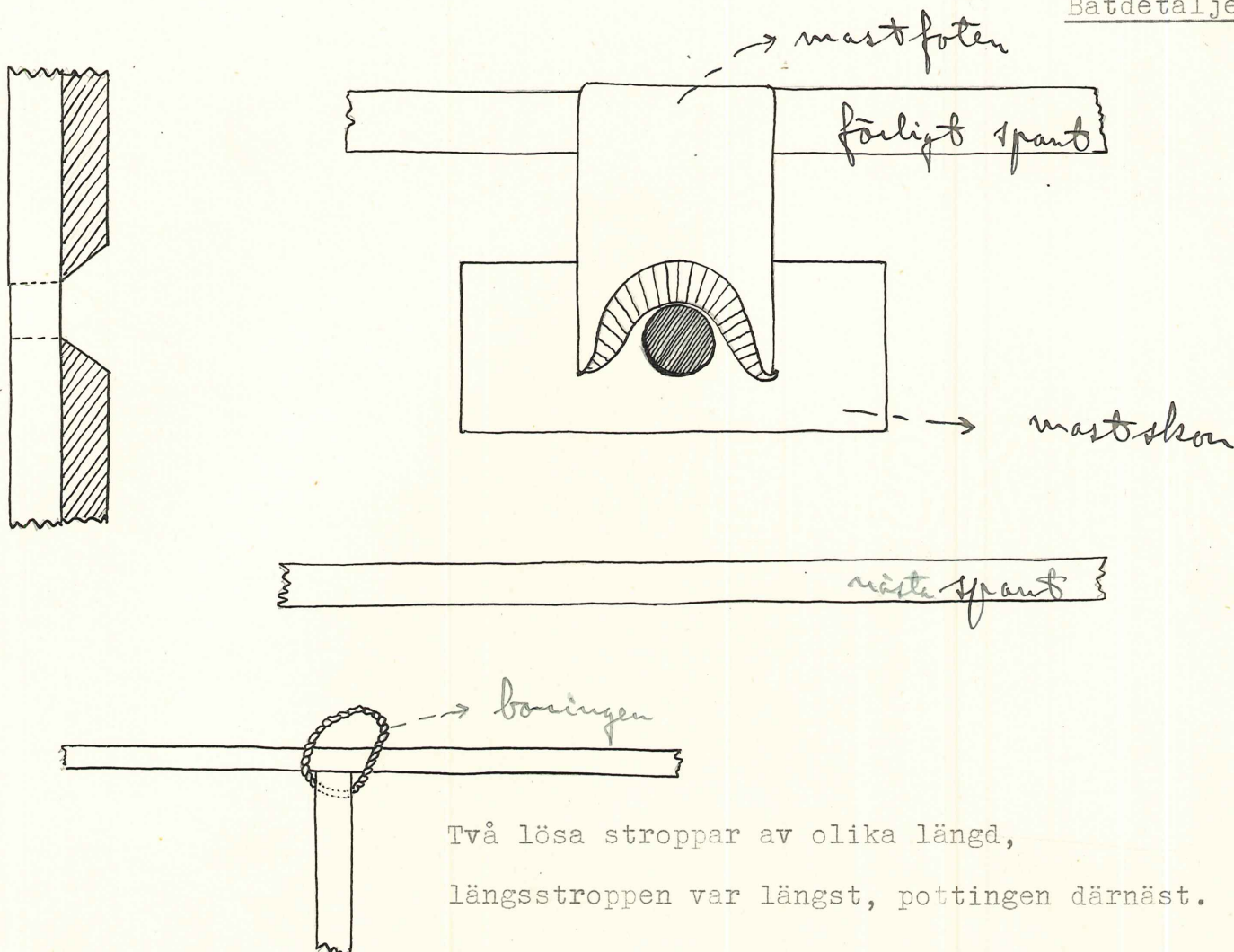
- 1) Staken dä'n.
- 2) Seglet firas och racken lossas.
- 3) Långhanken sättes i.
- 4) Gå till lä och lägga över masten. Den som sköter staget, firar litet på detta. Halsen lossas.
- 5) Pottxing eller stropp sättes i lä.
- 6) Rorsmannen lossar skotet och vänder båten, medan de två bära seglet runt masten och göra fast halsen och racken.
- 7) Sedan hissas på.
- 8) Skotas (styrman).
- 9) Staken dit.

När man går med revat segel, snos draget kring masten nedan- Revning. för ~~racken~~ för att inte bräcka masten (för att förkorta den påfrestade delen av masten).

Sven Svensson, Hallarna, meddelar angående seglingen med Meddelare. råsegelsekorna.

Båtarna voro så lovgiriga "kvicka till vinden", att man fick Segling. sitta till rors i lä med rorkulten på ryggen, och de låg så hårt på rodret, att man blev flådd på ryggen och måste binda ett tücke om rorkulten.

Båtdetaljer

Två lösa stroppar av olika längd, längsstroppen var längst, pottingen därefter.

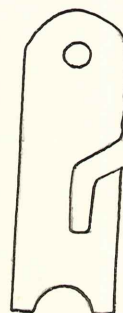
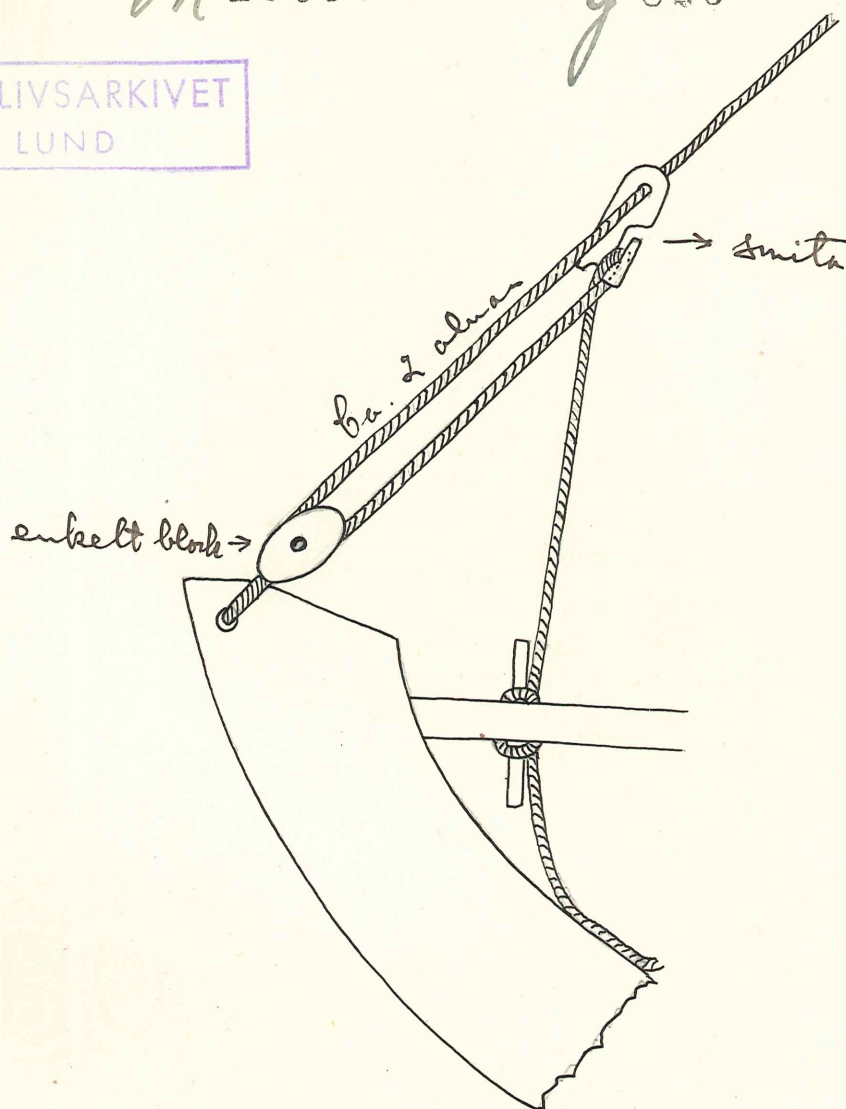
M 10697: 5

g 829

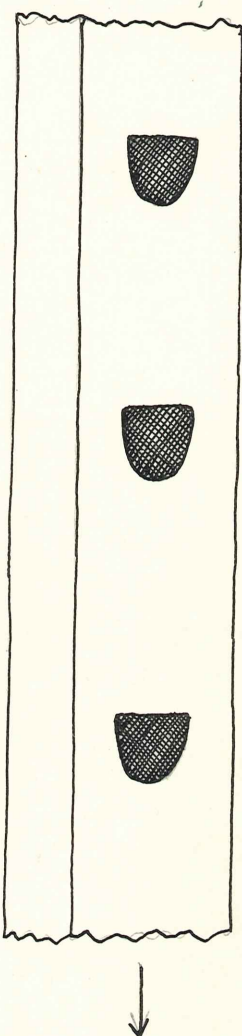
Forts. Kuggeboda.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

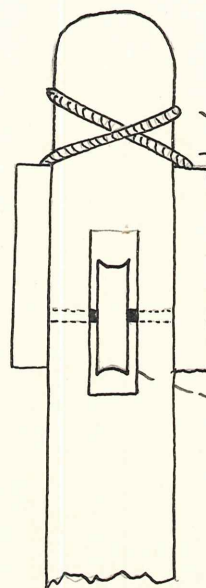
Båtdetaljer

slagbrocken = smitan

Dylika hak i
relingen för
bakänden på
spritstaken.
Från kamra-
stocken fram
till för om
bunken.

enkelt trissa.

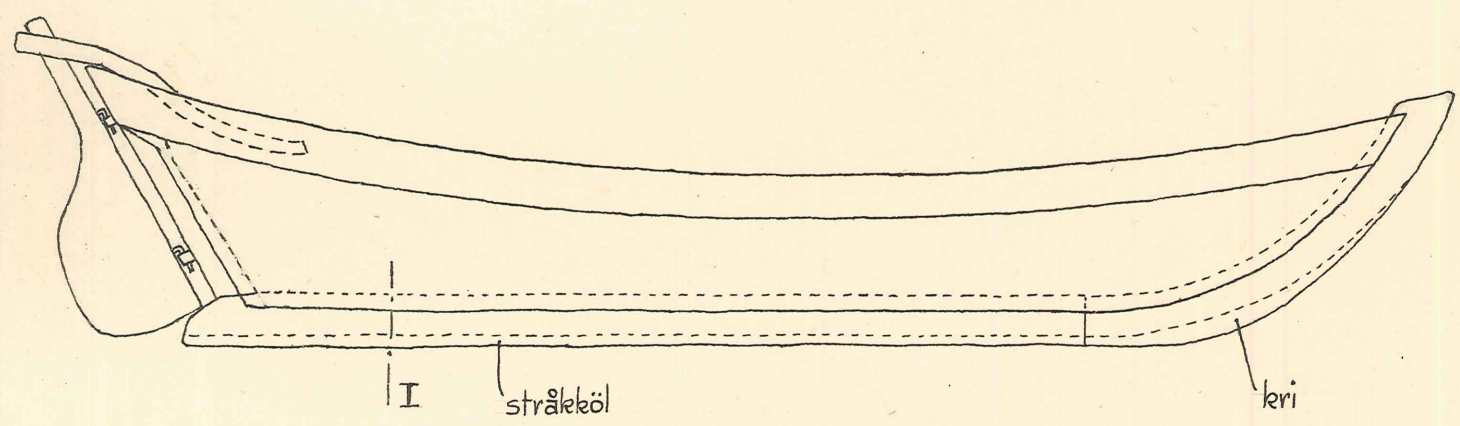
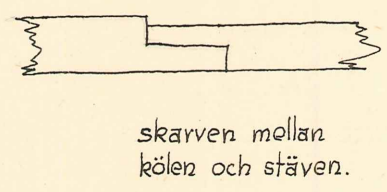
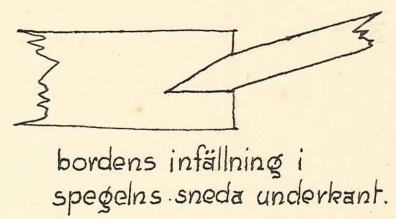
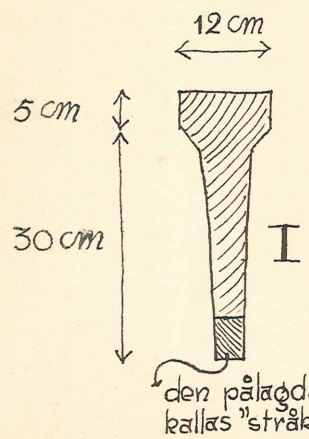
M 10697:6

g 829

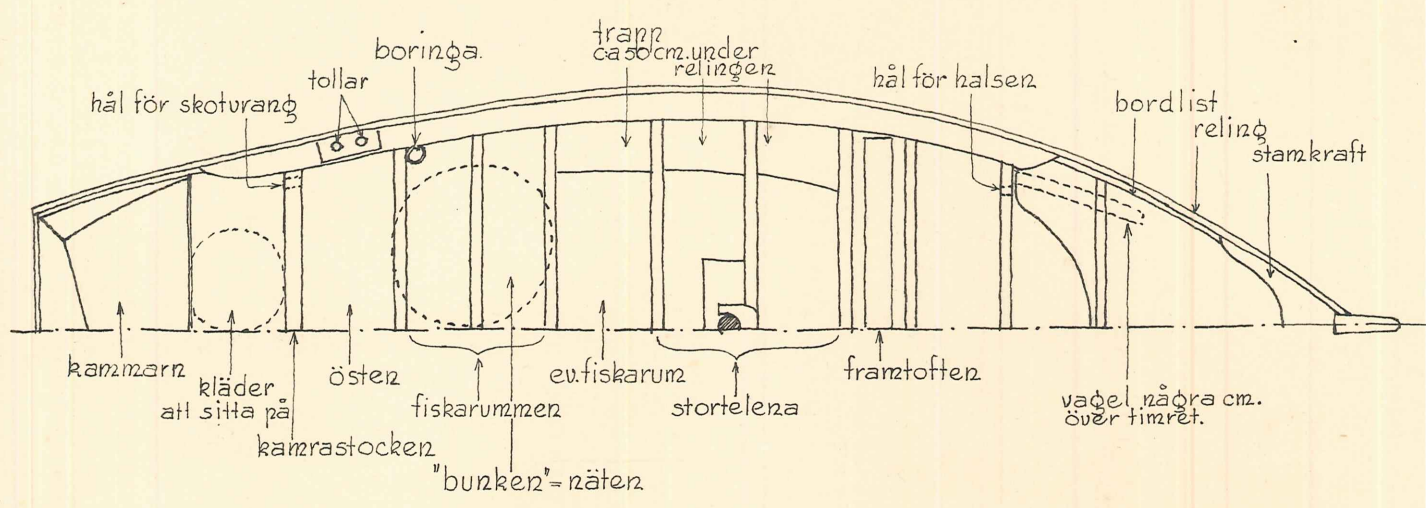
BLEKINGE
Medelstads hd.
Listerby sn.

KUGGEBODA

FOLKLIVSARKIVET
LUND

4 à 5 bord i spegelns sneda underkant.

Rekonstruktion av vrakeka.

Skala 1/50. Uppmättn. E. Behmer. Utritn. K. Sjöden.

Beskriven av båtbyggare Samuel Truedsson, Kuggeboda.

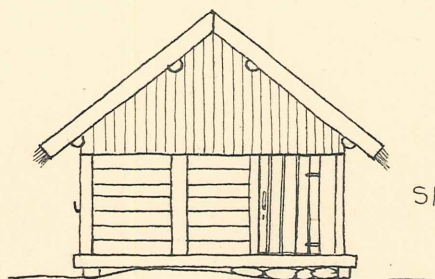
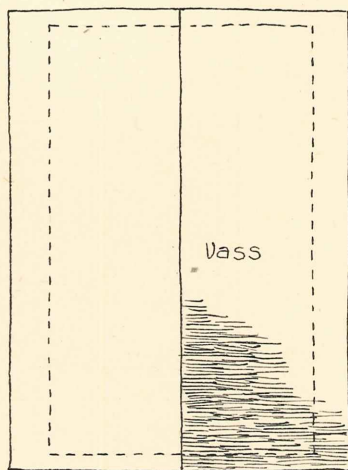
N 10697:7

g 829

BLEKINGE
Medelstads hd.
Listerby sn.

KUGGEBODA

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Skiftesverk

Skala 1/100.

Uppmåtn. E. Behmer. Utritn. K. Sjöden.

M 10697:8

G 829

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Blekinge
Medelstads hd
Listerby sn
Kuggeboda

153. P.p.

Hamnen.

Neg. saknas

E. K-n. 1932.

G.829/1.

M 10697:9

G 829

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Blekinge
Medelstads hä
Listerby sn
Kuggeboda

153. P. o.

Fiskarstuga.

Ny. Sabnas

E. K-n. 1932.

2.

G. 829=2

M 10697-10

G 829

FOLKLIVSARKIVET
LUND

Blekinge
Medelstads hä
Listerby sn
Kuggeboda

153. P.L.

3

Sjöbod.

E. K-n. 1932.

Neg. saknas

G. 829⁶³